

”Handledning i lärarutbildning”

Reflektion nr 2 (paper #2) av Rolf Lövgren, PPU-40 Gy vid Lärarhögskolan i Stockholm läsåret 1996/97

Några reflektioner kring Emsheimer & Göhls bok *Handledning i lärarutbildning*

På s. 45 relateras en lärarkandidats upplevelse av att hon under praktiken är låst av praktikskolehandledarens (PSH) egna planeringar och arbetssätt. Eftersom lärarkandidaten bara har klassen till låns under några få veckor och inte är den som skall sätta betyg på eleverna blir lärarkandidatens roll som en tillfällig gäst på besök som i värsta fall kan förvirra för PSH när han senare får ta hand om sin klass. Under hösten korta praktikperiod upplevde jag detta mycket starkt. Naturligtvis beroende på den syn som PSH hade på god undervisning och hur han har lagt upp arbetet i klassrummet. Det känns inte motiverat att rucka på elevernas syn på skolarbetet när de ändå om någon vecka skall gå tillbaka till PSHs arbetssätt. Under vårterminens åttaveckorsperiod hoppas jag, beroende på mina kommande handledares inställning, kunna pröva egna, kanske okonventionella sätt att arbeta med olika inlärningsuppgifter i skolan.

En annan problematik som tas upp i boken på s. 69 berör frågan var ”smärtgränsen” går för att PSH skall ingripa under en lektion som hålls av lärarkandidaten. Jag jobbade med en lärarkandidat som är invandrare och därför har ett handikapp med det svenska språket. Under vissa lektioner var det svårt att inte lägga sig i när lärarkandidaten använde felaktiga begrepp för matematiska definitioner eller inte skrev som han sa etc. I de här fallen korrigerades felaktigheterna huvudsakligen genom elevernas påpekanden. Den reflektion jag gjorde var att ”många vägar leder till kunskap”. Kanske ofullständigheter och rena felaktigheter (”skulle bara kolla att ni hängde med”) kan vara en väl så bra metod att skapa aktiva läroprocesser hos eleverna, som det skenbart enkla framställningssättet!? Om det går det inte att uttala sig generellt. Det beror på...den unika undervisningssituationen.

På s. 86-90 redogörs för en teoretisk bakgrund för den reflekterande praktikern – utforskande och postmodernist? Den utforskande lärarrollen, jämfört med den disciplinerade-traditionsbundna, framstår som den attityd som ger de mesta möjligheterna att finna ”guldkorn” i tillvarons mysterium. Jag vill kommentera ett påstående på s. 89. ”Eftersom vi inte kan veta vad något är, går det enbart att bestämma det genom att ange *vad det inte är*.”

Vi kan bara ha kunskap om världen genom att betrakta den genom ett filter / referenssystem eller en teori. Men det är klart att vi kan veta vad något är. Men *vi kan inte medvetet betrakta något ur alla möjliga perspektiv* dels därför att det är praktiskt omöjligt (vi kan bara ha väldigt begränsad mängd information i medvetandet) och dels därför att det skulle bli meningslöst! Ett enkelt illustrativt exempel: Vilken färg har ett föremål (för att ta en enkel aspekt av något) som betraktas dels genom ett färgfilter och dels utan färgfilter (eller av en färgblind och en färgseende)?! Betraktar vi något ur ett omvänt perspektiv blir slutsatserna i regel de motsatta!

Påståendet att vi kan bestämma något genom att tala om vad det inte är ett lika omöjligt projekt som att påstå att vi kan verifiera en teori om verkligheten utan att genomföra alla experiment som kan tänkas falsifiera teorin. Alltså det kontradiktoriska utfallsrummet till fenomenet ”något”, dvs allt som är ”icke-något”, är oändligt och obegränsat. Därför är det ett meningslöst företag att bestämma ”något” genom att försöka bestämma detta oändliga utfallsrum ”icke-något”.

”Handledning i lärarutbildning”

Reflektion nr 2 (paper #2) av Rolf Lövgren, PPU-40 Gy vid Lärarhögskolan i Stockholm läsåret 1996/97

Däremot kan vi med fördel, vilket vi också gör, ha teorier om vissa aspekter av ”något”, som är meningsfulla, dvs kan visas vara giltiga ur en viss aspekt (utfallsrum) och inom ett visst definitionsområde (tillåtna parametervariationer). Nya sätt att betrakta ”något” – nya ”mätmetoder” eller infallsvinklar – kan kullkasta teorin eller göra den mindre brukbar. Det behövs bara ett exempel (verifierbart/repeterbart) som kan kullkasta (falsifiera) en teori, men oändligt många exempel för att visa att den är giltig (”evigt sann”). Här passar det fornnordiska ordspråket: ”Liten tuva välter ofta stort lass”. Ovanstående resonemang kanske kan sammanfattas med följande ordspråk från bibeln: ”Den som ser vad han har för sin syn är vis; dåren blänger mot jordens ände”. Och är det inte den visdomen den utforskande och reflekterande människan har?! Han betraktar den unika situationen i nuet och försöker göra den begriplig utan anspråk på att alla skenbart lika situationer skall ge samma begriplighet intill ”jordens ände”!